

BIBLIOGRAFIA COMENTADA DE LES TRADUCCIONS CATALANES DE SHAKESPEARE: PART II (1970-2010)¹

Dídac PUJOL
Universitat Pompeu Fabra

I. INTRODUCCIÓ

Aquest estudi és la continuació de l'article «Bibliografia comentada de les traduccions catalanes de Shakespeare: part I (1874-1969)», publicat en el volum anterior d'*Estudis Romànics*. El present article conté el buidatge bibliogràfic per al període 1970-2010, i s'hi ha afegit, a les seccions III i IV respectivament, un índex de traductors i un índex d'obres traduïdes per al període 1874-2010.

II. BIBLIOGRAFIA CRONOLÒGICA COMENTADA (1970-2010)

En les reedicions, l'any d'edició apareix entre parèntesis; en les reimpressions, l'any d'edició també apareix entre parèntesis, però s'especifica que es tracta d'una reimpressió. També s'especifica quan es tracta d'una edició revisada. Els comentaris a la bibliografia figuren entre claudàtors.

1970

DÍAZ-PLAJA, Aurora, *La feréstega domada* / notes biogràfiques, adaptació i guió: Aurora Díaz-Plaja; escenificació i joc dramàtic, notes per al vestuari, coberta i il·lustracions: Jaume Batiste. Barcelona: La Galera. (Teatre, joc d'equip, 4).
[Adaptació infantil].
[Reimpressions: 1978, 1981].
(2000) *La feréstega domada* / adaptació d'Aurora Díaz-Plaja. Barcelona: La Galera. (Tramoia, 1)].

1. Aquest article s'emmarca en el projecte FFI2008-03522/FILO del Ministerio de Ciencia e Innovación.

FERRATER, Gabriel, «Traducció dels actes 1 i 2 de *Coriolà*, de Shakespeare». Dins: *Papers, cartes, paraules* / a cura de Joan Ferraté. Barcelona: Edicions dels Quaderns Crema, 1986, p. 203-297. (Sèrie gran, 10).

[Traducció de 1970 o 1971, publicada pòstumament; per a la datació, veg. les p. 11-12].

(TRIADÚ, Joan, *40 sonets de Shakespeare*: edició revisada de l'obra de 1958; veg. 1958).

[Reimpressions: 1982, 1993].

[Reedició de dos sonets: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»].

1973

(SAGARRA, Josep Maria de, *El Rei Joan*. Institut del Teatre: *Estudios escénicos*: veg. 1945).

VOLTAS, Jordi, *El mercader de Venècia* / adaptació, notes biogràfiques i escenificació: Jordi Voltas; coberta i il·lustracions: Jordi Bulbena. Barcelona: La Galera. (Teatre, joc d'equip, 10).

[Adaptació infantil].

[Reimpressions: 1980, 1988].

1974

VILLANGÓMEZ LLOBET, Marià, *Recull de versions poètiques*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, p. 19-34.

[Inclou 16 sonets: 12, 17, 19, 27, 29, 30, 43, 55, 60, 61, 65, 66, 71, 73, 91, 116].

[Els sonets no traduïts anteriorment són: 12, 17, 27, 30, 43, 61, 65, 66, 91, 116]. [Els sonets 19, 55, 71, 73 ja havien aparegut el 1961; els sonets 29, 60 ja havien aparegut el 1966; tots els sonets, menys el 71, presenten variants en l'edició de 1974].

(1991) *Obres poètiques / versions de poesia I: versions de l'anglès*; a cura de D. Sam Abrams. Barcelona: Columna, p. 13-28.

1975

PUJOL COFAN, Jordi: *La tragèdia de Macbeth* / versió per Jordi Pujol Cofan. Girona: Publicacions Teatre Independent.

1977

FERRATÉ, Joan, [«Cançó funeral d'Ariel»]. Dins: *Lectura de «La terra gastada», de T. S. Eliot* / text original, versió i comentari. Barcelona: Edicions 62, p. 110. (Cara i creu, 24).

[Traducció de la segona cançó d'Ariel, a *The Tempest*, I.ii.399-407].

1978

(DÍAZ-PLAJA, Aurora, *La feréstega domada*: reimpressió de l'edició de 1970).

(LLANZA, Ovidi de, «*Hamlet* / monólech»: veg. 1884).

MOIX, Terenci, «*La tràgica història de Hamlet, príncep de Dinamarca* / de William Shakespeare; traducció directa de Terenci Moix». *La Vanguardia*, 28-XI-1978, p. 17.

[Traducció en vers de *Hamlet*, III.iv.33-91].

1979

- (SAGARRA, Josep Maria de, *Romeo i Julieta*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Otello*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Un somni de nit de Sant Joan*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Macbeth*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- SERRALLONGA, Segimon, «Contraexultació al sonet CXXIX de Shakespeare». Dins: *Poemes 1950-1975* / pròleg de Joaquim Molas. Barcelona: Crítica, 1979, p. 253-257. (Sarrià, 6).
- [Conté l'original anglès (p. 253), una traducció auxiliar del sonet 129 (p. 254) i sis variacions poètiques sobre el tema (p. 255-257)]. [Sequència reproduïda dins: Francesc Codina i Valls, «La traducció poètica com a pràctica hipertextual. Algunes notes arran de quatre versions catalanes, i una contraexultació, del sonet 129 de Shakespeare». Dins: *Miscel·lània Segimon Serrallonga*. Vic: Eumo, 2001, p. 82-83 i 84-87. L'article de Codina i Valls també es troba disponible a: <<http://www.uvic.es/central/campus/gabinet/aulass/ca/Codina.pdf>>].
- (2007) *Sempre voldré voler. Antologia (poesia, prosa, assaig, entrevistes)* / a cura de: Francesc Codina, Víctor Obiols i Ricard Torrents. Castelló: Ellago, p. 80-83. (La Trossa, 3).

1980

- DÍAZ-PLAJA, Aurora, *El somni d'una nit d'estiu* / adaptació: Aurora Díaz-Plaja; coberta i il·lustracions: Pilarín Bayés. Barcelona: La Galera. (Teatre, joc d'equip, 27).
- [Adaptació infantil].
- [Reimpressions: 1983, 1987].
- MOIX, Terenci, *La tràgica història de Hàmllet, Príncep de Dinamarca* / traducció directa de l'anglès, pròleg, notes i selecció bibliogràfica per Terenci Moix. Barcelona: Editorial Aymà. (Quaderns de Teatre).
- [Traducció en prosa de tota l'obra].
- [Reimpressió: 1981].
- (MONTORIOL PUIG, Carme, *Els Sonets de Shakespeare*: veg. 1928).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Antoni i Cleopatra*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Les alegres casades de Windsor*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *La tempestat*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *A bon fi, tot li és camí*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (VOLTAS, Jordi, *El mercader de Venècia*: reimpressió de l'edició de 1973).

1981

- (DÍAZ-PLAJA, Aurora, *La feréstega domada*: reimpressió de l'edició de 1970).
- (MOIX, Terenci, *La tràgica història de Hàmet, Príncep de Dinamarca*: reimpressió de l'edició de 1980).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Els dos cavallers de Verona*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Pericles*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Juli Cèsar*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- [Reedició d'un fragment, amb petites variants: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»].
- (SAGARRA, Josep Maria de, *La comèdia dels errors*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).

1982

- (MORERA I GALÍCIA, Magí, *Teatre: Romeu i Julieta. El mercader de Venècia. Hamlet. Coriolà*: edició revisada de les obres de 1923, 1924, 1920, 1918; veg. 1918).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Titus Andrònic*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Cimbelí*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (TRIADÚ, Joan, *40 sonets de Shakespeare*: reimpressió de l'edició revisada de 1970; veg. 1958).

1983

- (DÍAZ-PLAJA, Aurora, *El somni d'una nit d'estiu*: reimpressió de l'edició de 1980).
- (MANENT, Marià, *El gran vent i les hores* / «Versions de l'anglès»; segona edició amplificada: veg. 1938).
- MARTINES, Miquel, *El rei Lear, segons l'obra de William Shakespeare* / versió de José Luis Giménez Frontín; il·lustracions, María Teresa Cáceres; traducció, Miquel Martines. [Barcelona]: Argos Vergara, [1983]. (El drac vermell, 11).
- [Adaptació infantil; 20 p., amb il·lustracions]. [Traduïda de l'original castellà: *El rey Lear, según la obra de William Shakespeare* / versión de José Luis Giménez Frontín; ilustraciones, María Teresa Cáceres. [Barcelona]: Argos Vergara, [1983]. (El dragón rojo, 11)].
- (SAGARRA, Josep Maria de, *L'amansiment de l'harpia*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Coriolà*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Al vostre gust*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Conte d'hivern*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Macbeth*, III.v.1-33. Dins: *Antologia poètica* / pròleg i selec-

ció de Josep Palau i Fabre. Barcelona: Editorial Laia, p. 161-162. (Les Eines de Butxaca, 8)].

(VINYES, Ramon, traducció de diversos fragments de *Hamlet*: veg. 1944).

1984

OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 1).

(1997) [Edició revisada: veg. més endavant (dins «Vicens Vives, 1997»)].

(2004) [Edició revisada: veg. més endavant (dins «Biblioteca Pompeu Fabra», 2003—)].

(2006) [Edició revisada: veg. més endavant (dins «Vicens Vives, 2005—»)].

[Vicens Vives, 1997. Oliva ha revisat la traducció de *Romeo i Julieta* de 1984: *Romeo i Julieta* / introducció, notes i propostes de treball: Josep Maria Jaumà; traducció: Salvador Oliva; il·lustració: Juan Ramón Alonso. Barcelona: Vicens Vives, 1997. (Aula literària, 14). Reimpresions: 2000, 2002, 2004. El text revisat és molt semblant, però no idèntic, al publicat el 2004 dins la «Biblioteca Pompeu Fabra». Es tracta d'una edició per a ús en centres d'ensenyament secundari. De cara al mercat valencià, aquesta edició, en català central, ha estat objecte d'una valencianització, tant pel que fa a la traducció com pel que fa a l'aparat crític: *Romeo i Julieta* / introducció, notes i propostes de treball: Josep Maria Jaumà; traducció: Salvador Oliva; il·lustració: Juan Ramón Alonso; edició valenciana a cura de Vicent Pitarch. Barcelona: Vicens Vives, 1997. (Aula de lletres, 19)].

[«Biblioteca Pompeu Fabra», 2003—. L'«Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare» ha estat revisada pel mateix Salvador Oliva i està en curs de publicació (Barcelona: Universitat Pompeu Fabra & Edicions Destino, col·lecció «Biblioteca Pompeu Fabra», 2003—; obres llistades més endavant). Totes les obres publicades en aquesta col·lecció duen «Traducció de Salvador Oliva» i tenen notes del propi traductor. Donem el títol del volum, l'any de publicació, el número de volum en la col·lecció i informació addicional sobre els pròlegs: 1) *Tragèdies I: Hamlet. El rei Lear. Macbeth* (2003, núm. 1; pròlegs de Northrop Frye a les dues primeres obres i de Salvador Oliva a l'última obra). 2) *Comèdies I: Somni d'una nit d'estiu. Al vostre gust. Nit de Reis* (2004, núm. 6; pròlegs de Northrop Frye a la primera obra i de Salvador Oliva a les dues últimes obres). 3) *Tragèdies II: Romeo i Julieta. Otel·lo. Timó d'Atenes* (2004, núm. 8; pròlegs de Northrop Frye a la primera obra i de Salvador Oliva a les dues últimes obres). 4) *Obres històriques I: Ricard II. Enric IV (1a i 2a parts). Enric V* (2005, núm. 13; pròlegs de Salvador Oliva a cadascuna de les quatre obres). 5) *Tragèdies romanes: Titus Andrònic. Juli Cèsar. Antoni i Cleopatra. Coriolà* (2006, núm. 17; pròlegs de Salvador Oliva a cadascuna de les quatre obres)].

[Vicens Vives, 2005—. L'«Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare» ha estat revisada pel mateix Salvador Oliva i està en curs de publicació en volums individuals en una altra editorial (Barcelona: Vicens Vives, 2005—; obres llistades més endavant). Val a dir que les traduccions publicades amb més posterioritat (tant si es publiquen a la «Biblioteca Pompeu Fabra» com a l'editorial Vicens Vives) són les més definitives, ja que són les que contenen més revisions. Totes les obres publi-

- cadés per Vicens Vives duen «Traducció i introducció: Salvador Oliva» i tenen notes del propi traductor. Donem el títol del volum i l'any de publicació; el número del davant indica el número de volum dins la col·lecció (que no té nom en les obres impreses, però que rep el nom d'«Obres de William Shakespeare» en el catàleg editorial de Vicens Vives): 1) *Macbeth* (2005). 2) *Hamlet* (2005; reimpressió: 2009). 3) *Somni d'una nit d'estiu* (2005). 4) *Nit de Reis* (2006). 5) *Romeo i Julieta* (2006). 6) *La tempesta* (2006). 7) *Juli Cèsar* (2007). 8) *El mercader de Venècia* (2007)].
- OLIVA, Salvador, *Ricard II* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 2).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2005; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Al vostre gust* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 3).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2004; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Juli Cèsar* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 4).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2006; veg. 1984].
[Edició revisada (Vicens Vives): 2007; veg. 1984].
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Enric IV (primera part)*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Molt soroll per no res*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Enric IV (segona part)*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Treball d'amor perdut*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- VINYOLI, Joan, «Cançó d'Ariel». Dins: *Domini màgic*. Barcelona: Empúries, p. 53. (Migjorn, 1).
[Traducció de la segona cançó d'Ariel, a *The Tempest*, I.ii.399-407]. [A la secció «Endreces» del final del llibre s'especifica que «Cançó d'Ariel» és un «homenatge a Josep Carner, en el centenari del seu naixement», és a dir, el 1884 (p. 93)].
[Reimpressió: 1985].
(1985) [Reedició; veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»].
(2001) *Obra poètica completa* / pròlegs de Joan Teixidor i de Miquel Martí i Pol; edició i notes explicatives i complementàries de Xavier Macià. Barcelona: Edicions 62 & Diputació de Barcelona, p. 396. (Clàssics catalans).
(2005) *Domini màgic*. Barcelona: Edicions 62, p. 35. (Poesia, 3).

1985

([AUTORS DIVERSOS], *Poesia anglesa i nord-americana. Antologia del segle VII al XIX* / a cura de Francesc Parcerisas i altres traductors. Barcelona: Edicions 62 & La Caixa, p. 113-127. (Les Millors Obres de la Literatura Universal, 48)).

[Inclou traduccions de: Josep Carner, Alfons Maseras, Salvador Oliva, Josep M. de Sagarra, Joan Triadú i Joan Vinyoli. Sonets: Salvador Oliva (p. 114, 117, 118; sonets 2, 116, 120) i Joan Triadú (p. 115, 116; sonets 18, 55). Fragments teatrals

- (donem l'acte, l'escena i la numeració dels versos traduïts, aquests últims no identificats per l'editor): Josep Carner (p. 121-123; *Les alegres comares de Windsor*, V.v.36-101), Alfons Maseras (p. 125-127; *Somni d'una nit d'estiu*, II.i.2-58), Josep M. de Sagarra (p. 119-120; *Juli Cèsar*, III.ii.74-108 i 167-195) i Joan Vinyoli (p. 124; *The Tempest*, I.ii.399-407). Els tres sonets traduïts per Salvador Oliva eren, fins aleshores, inèdits; presenten força variants respecte a l'edició de 2002. Els sonets de Triadú pertanyen a *40 sonets de Shakespeare* (1970). Sobre la procedència de la resta de les traduccions, veg. Carner (1909), Maseras (1929), Sagarra (1981) i Vinyoli (1984)].
- (CARNER, Josep, *Les alegres comares de Windsor*, V.v.36-101: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»).
- (MASERAS, Alfons, *Somni d'una nit d'estiu*, II.i.2-58: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»).
- OLIVA, Salvador, *Mesura per mesura* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 5).
- OLIVA, Salvador, *Enric VIII* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 6).
- OLIVA, Salvador, *La tempesta* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 7).
[Edició revisada (Vicens Vives): 2006; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Enric IV (primera part)* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 8).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2005; veg. 1984].
- (OLIVA, Salvador, sonets 2, 116, 120: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *El mercader de Venècia*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *El rei Joan*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Timon d'Atenes*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Nit de reis*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Juli Cèsar*, III.ii.74-108 i 167-195: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»).
- (TRIADÚ, Joan, sonets 18, 55: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»).
- (VINYOLI, Joan, *The Tempest*, I.ii.399-407: veg. 1984).
- (VINYOLI, Joan, *The Tempest*, I.ii.399-407: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»).

1986

- OLIVA, Salvador, *Enric IV (segona part)* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 9).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2005; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Enric V* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 10).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2005; veg. 1984].

- OLIVA, Salvador, *Nit de Reis* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 11).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2004; veg. 1984].
[Edició revisada (Vicens Vives): 2006; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Hamlet* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 12).
[Reimpressions: 1996, 2001].
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2003; veg. 1984]. [Reedició parcial, amb variants (Sàpiens): *Hamlet* / traducció de Salvador Oliva Llinàs; selecció a càrrec d'Enciclopèdia Catalana. Badalona: Sàpiens / [Barcelona: Destino], 2005. (Biblioteca bàsica d'El Periódico, 47). Segons figura a la pàgina de crèdits, la traducció ha estat cedida per a aquesta edició per Edicions Destino. Efectivament, la selecció del text que apareix en aquesta edició és molt semblant, però no idèntic, al de l'edició revisada de 2003 de la «Biblioteca Pompeu Fabra». El text de l'edició de Sàpiens de 2005 difereix del de l'edició de 2005 de Vicens Vives: el de Vicens Vives és un text posterior al de l'edició de Sàpiens, ja que presenta variants respecte a solucions que són idèntiques en l'edició de 2003 de la «Biblioteca Pompeu Fabra» i en l'edició de 2005 de Sàpiens].
[Edició revisada (Vicens Vives): 2005, veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Timó d'Atenes* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 13).
[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2004; veg. 1984].
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Mesura per mesura*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *Ricard III*. Institut del Teatre & Editorial Bruguera: veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, *La tragèdia de Romeo i Julieta. Otel·lo. Un somni de nit de Sant Joan. La tragèdia de Macbeth. Antoni i Cleopatra. Les alegres casades de Windsor. La tempestat. A bon fi, tot li és camí. Els dos cavallers de Verona. Pericles*: Editorial Selecta-Catalònia; veg. 1945).
- (SAGARRA, Josep Maria de, «Traduccions de Shakespeare: selecció». Dins: *Josep Maria de Sagarra en els seus millors escrits* / presentació Lluís Permanyer. Barcelona: Editorial Miquel Arimany, p. 145-149, 149-154 i 154-156. Inclou, respectivament, fragments de: *Antoni i Cleopatra*, V.ii.237-308; *Macbeth*, III.i.49-143; i *La comèdia dels errors*, I.i.31-95. Els actes, escenes i versos no estan identificats per l'editor).

1987

- (DÍAZ-PLAJA, Aurora, *El somni d'una nit d'estiu*: reimpressió de l'edició de 1980).
- (JORDANA, Cèsar August, *Macbeth*: veg. 1929).
- MAÑERO, Sara; McLUCAS, Julie, *La comèdia de les equivocacions* / traducció, Sara Mañero, Julie McLucas; [fotografies, Enric Carrazzoni]. València: Consorci d'Editors Valencians. (Gregal juvenil, 18).
[Adaptació infantil; 90 p.]. [N'hi ha versió castellana: *La comedia de las equivocaciones* / traducció, Sara Mañero, Julie McLucas; [fotografías, Enrique Carrazzoni].

València: Consorci d'Editors Valencians, 1987. (Mestral juvenil, 5). 92 p. Desconeixem si la versió catalana s'ha fet a partir de la castellana].

OLIVA, Salvador, *Antoni i Cleopatra* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 14).

[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2006; veg. 1984].

OLIVA, Salvador, *Conte d'hivern* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 15).

OLIVA, Salvador, *Tot va bé si acaba bé* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 16).

OLIVA, Salvador, *El mercader de Venècia* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 17).

[Edició revisada (Vicens Vives): 2007; veg. 1984].

OLIVA, Salvador, *L'amansiment de la fúria* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 18).

1988

OLIVA, Salvador, *El Rei Lear* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 19).

[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): *El rei Lear*, 2003; veg. 1984].

OLIVA, Salvador, *Les alegres casades de Windsor* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 20).

OLIVA, Salvador, *Macbeth* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 21).

[Reimpresió: 1996].

[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2003; veg. 1984].

[Edició revisada (Vicens Vives): 2005; veg. 1984].

OLIVA, Salvador, *Troilus i Cressida* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 22).

OLIVA, Salvador, *Otello* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 23).

[Reimpresió: 1997].

[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2004; veg. 1984].

(VOLTAS, Jordi, *El mercader de Venècia*: reimpressió de l'edició de 1973).

1989

CASAS, Joan, traducció del sonet 129. Dins: Roman Jakobson, *Lingüística i poètica i altres assaigs* / traducció de Joan Casas; edició, selecció i pròleg a cura d'Àlex Broch. Barcelona: Edicions 62, 1989, p. 203.

[Traducció auxiliar].

- OLIVA, Salvador, *El somni d'una nit d'estiu* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 24).
 [Reimpressió: 1999].
 [Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): *Somni d'una nit d'estiu*, 2004; veg. 1984].
 [Edició revisada (Vicens Vives): *Somni d'una nit d'estiu*, 2005; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Coriolà* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 25).
 [Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2006; veg. 1984].
- OLIVA, Salvador, *Cimbelí* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 26).
- OLIVA, Salvador, *Ricard III* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 27).
 (2005) *Ricard 3r* / traducció: Salvador Oliva; adaptació: Àlex Rigola. Barcelona: Fundació Teatre Lliure-Teatre Públic de Barcelona. [Text bilingüe català (1a part del llibre) i castellà (2a part del llibre). Tant la traducció catalana com la castellana són de Salvador Oliva].
- (SAGARRA, Josep Maria de, *La tragèdia de Juli Cèsar. La comèdia dels errors. Titus Andrònic. Cimbelí. L'amansiment de l'harpia. Coriolà. Al vostre gust. Conte d'hivern. Molt soroll per no res*: Editorial Selecta-Catalònia; veg. 1945).
- VILLANGÓMEZ LLOBET, Marià, *Somni d'una nit de Sant Joan* / adaptació i versió de M. Villangómez Llobet. Eivissa: Edicions Can Sifre.
 [41 p., amb il·lustracions].

1990

- BOFILL I SOLIGUER, Joan, traducció dels sonets: 1, 2, 3, 8, 18, 150. Dins: *Versions de poesia* / Barcelona, hivern de 1989-1990. Barcelona: Joan Bofill Soliguer [editor], p. 10-23.
 [Tots els sonets, excepte el 150, estan datats «1974». El sonet 150 està traduït dos cops: el primer a partir de l'original de Shakespeare (traducció datada «1973») i el segon a partir de la versió alemanya de Karl Kraus (traducció datada «1973» i corregida el «1974»].
- OLIVA, Salvador, *Enric VI (primera part)* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 28).
- OLIVA, Salvador, *Enric VI (segona part)* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 29).
- OLIVA, Salvador, *Enric VI (tercera part)* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 30).
- OLIVA, Salvador, *La comèdia dels errors* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 31).

[Per error, la data que figura a la pàgina de crèdits és «1989». Queda clar, però, que la traducció es publica el 1990, per quatre motius: 1) la data dels tres volums precedents i del volum següent és 1990; 2) el dipòsit legal que consta a la pàgina de crèdits de l'obra és «B. 38.858-1990»; 3) Salvador Oliva data el pròleg a la seva traducció «*10 d'agost de 1990*» (p. 12); i 4) si busquem l'ISBN de l'obra (núm. 84-316-2808-1) a la base de dades de l'ISBN espanyol, la data de publicació que obtenim és novembre de 1990].

OLIVA, Salvador, *Penes d'amor perdudes* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 32).

(RIBA, Carles, «Sonets de Shakespeare»: veg. 1909).

(SAGARRA, Josep Maria de, *El Rei Enric IV (primera part). El Rei Enric IV (segona part). Treball d'amor perdut. El mercader de Venècia. El Rei Joan. Timon d'Atenes. Nit de reis. Mesura per mesura. El Rei Ricard III*: Editorial Selecta-Catalònia; veg. 1945).

1991

CONEJERO, Manuel Àngel *et al.*, *Macbeth* / traduïda a l'Institut Shakespeare per Manuel Àngel Conejero, Vicent Montalt i Resurrecció, Jesús Tronch i Pérez i dirigida per Manuel Àngel Conejero; còpia d'actors. [València]: Departament de les Arts / Palau de la Música de València.

[Abans de la p. 1 hi ha una nota que diu: «Versió per a ser estrenada a la Ciutat de València per TeatreJove — Teatre-Escola (Fundació Shakespeare) dirigida per Jaime Pujol, segons el muntatge original d'Edward Wilson i escenografia de Brian Lee, el dia 17 de desembre de l'any 1991»]. [Es tracta d'una traducció destinada a l'escena: hi ha talls d'escenes i de parlaments, i alguns parlaments estan assignats a altres personatges. La versió integral del text original no s'ha publicat. El text publicat és anterior als assaigs i a la posada en escena; per tant, no s'hi reflecteixen els petits canvis resultants del procés d'assaigs].

(1996) *Macbeth* / traducció dirigida per M. A. Conejero Dionís-Bayer; varen fer la versió definitiva M. A. Conejero, Vicent Montalt i Resurrecció i Jesús Tronch i Pérez. [València]: Institut Shakespeare de la Fundació Shakespeare. [Mateixa versió que la de 1991].

OLIVA, Salvador, *Titus Andrònic* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 33).

[Edició revisada («Biblioteca Pompeu Fabra»): 2006; veg. 1984].

OLIVA, Salvador, *Els dos cavallers de Verona* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 34).

OLIVA, Salvador, *El Rei Joan* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 35).

OLIVA, Salvador, *Molt soroll per res* / pròleg, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 36).

[Reimpressió: 1998].

VERGÉS, Gerard, traducció de tot el pròleg («The Argument») de Shakespeare a *The Rape of Lucrece* i de diversos fragments (versos aïllats) d'aquesta obra. Dins: *Eros i Art*. Barcelona: Edicions 62, p. 136-138.

(VILLANGÓMEZ LLOBET, Marià, *Obres poètiques / versions de poesia I: versions de l'anglès*; a cura de D. Sam Abrams. Barcelona: Columna, p. 13-28).

[Aquesta és la versió dels sonets que Villangómez considera definitiva (cf. «Nota preliminar», p. XI). El text d'aquesta edició reproduceix el de *Recull de versions poètiques* (veg. 1974), excepte que en l'edició de 1991 s'hi inclou el text original anglès. No hi ha variants respecte a l'edició de 1974, excepte en el sonet 43, vers 5: a l'edició de 1991 diu, per error, «obres» en comptes d'«ombres»].

1992

CODINA, Josep A., *El somni d'una nit d'estiu / de W. Shakespeare*; versió realitzada per Josep A. Codina; segons les traduccions i versions respectives de Josep M^a [de] Sagarra i Jaume Batiste. [s. l.]: [s. n.], [1992?].

[30 p., 4 escenes]. [Còpia mecanografiada; es troba a la biblioteca de l'Institut del Teatre (seu de Barcelona)].

(MANENT, Marià, «Nota sobre William Cowper»: veg. 1931).

(MORERA I GALÍCIA, Magí, *Teatre: Romeu i Julieta. El mercader de Venècia. Hamlet. Coriolà*: reimpressió de l'edició revisada de 1982; veg. 1918).

OLIVA, Salvador, *Pèricles / pròleg*, traducció i notes de Salvador Oliva. Barcelona: TV3 & Vicens Vives. (Obra Dramàtica Completa de William Shakespeare, 37).

1993

(TORRES, Màrius, traducció del sonet 106: veg. 1938).

(TRIADÚ, Joan, *40 sonets de Shakespeare*: reimpressió de l'edició revisada de 1970; veg. 1958).

VERGÉS, Gerard, *Tots els sonets de Shakespeare*. Barcelona: Columna.

1994

(SAGARRA, Josep Maria de, *Romeo i Julieta*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1979; veg. 1945).

(SAGARRA, Josep Maria de, *Un somni de nit de Sant Joan*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1979; veg. 1945).

(SAGARRA, Josep Maria de, edició especial en caps de cartró, de tots els 28 volums de l'edició de 1979-1986. Barcelona: Institut del Teatre & Editorial Bruguera, [1994?]).

[Damunt de la caps de cartró, de color negre, hi ha, en lletres grosses, les firmes de Shakespeare i de Sagarra, i en lletres més petites «W. Shakespeare», «J M Sagarra» i «Institut del Teatre». A dins de la caps, cada volum va embolcallat amb una cel·lofana; entre la cel·lofana i la coberta de cada volum hi ha una tira rectangular de paper amb la següent inscripció: «Shakespeare Sagarra una versió ja clàssica»].

SELLENT, Joan, *Molt soroll per res*. Pel·lícula.

[Doblatge de la pel·lícula de Kenneth Branagh *Much Ado about Nothing* (1993).

Estrena als cinemes catalans l'11-II-1994. Pel·lícula disponible en DVD, en versió

original i doblada al català i al castellà, i amb subtítols en anglès i en castellà, amb el nom de *Mucho ruido y pocas nueces* (Laurenfilm, 1999)].

1995

DESCLOT, Miquel, *Amors i desamors d'Oberó i Titània* / adaptació de Miquel Desclot; il·lustracions de Pep Montserrat. Barcelona: La Galera. (El sac de la Galera: Sac de polzets, 12).

[Adaptació infantil en forma de conte (en prosa) de l'obra *A Midsummer Night's Dream*].

(MORERA I GALÍCIA, Magí, *El mercader de Venècia*: edició revisada de l'obra de 1924).

1996

(CONEJERO, M. A., *Macbeth*. Institut Shakespeare: veg. 1991).

JUAN, Consol, *Romeo i Julieta* / traducció, introducció i propostes didàctiques a càrrec de Consol Juan. [València]: Edicions 3i4-Eliseu Climent, editor.

[Selecció de fragments per a ús en centres d'ensenyament secundari].

[Reimpresió: 2001].

(OLIVA, Salvador, *Hamlet*: reimpressió de l'obra de 1986).

(OLIVA, Salvador, *Macbeth*: reimpressió de l'obra de 1988).

(SAGARRA, Josep Maria de, *Otello*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1979; veg. 1945).

(SAGARRA, Josep Maria de, *Al vostre gust*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1983; veg. 1945).

1997

GALMÉS, Pedro, «La fènix i el colom». Dins: William Shakespeare, *El Tórtolo y Fénix* / edició de Nicole d'Amonville Alegría. [Barcelona]: Herder, p. 91-93.

(MORERA I GALÍCIA, Magí, «El fènix i la tortra»: veg. 1915).

(MORERA I GALÍCIA, Magí, *Hamlet*: edició revisada de l'obra de 1920).

(OLIVA, Salvador, *Otello*: reimpressió de l'obra de 1988).

(OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta*: edició revisada de l'obra de 1984; per a ús en centres d'ensenyament secundari; veg. 1984).

[Reimpresions: 2000, 2002, 2004].

(OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta*: edició edició revisada de l'obra de 1984; per a ús en centres d'ensenyament secundari; reescrita en valencià per Vicent Pitarch; veg. 1984).

PONS, Arnau, «La fènix i la tórtora». Dins: William Shakespeare, *El Tórtolo y Fénix* / edició de Nicole d'Amonville Alegría. [Barcelona]: Herder, p. 103-105.

1998

DESCLOT, Miquel, *La tempesta* / traducció de Miquel Desclot. Barcelona: Proa. (Óssa major).

(OLIVA, Salvador, *Molt soroll per res*: reimpressió de l'obra de 1991).

(SAGARRA, Josep Maria de, *Mesura per mesura*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1986; veg. 1945).

1999

(OLIVA, Salvador, *El somni d'una nit d'estiu*: reimpressió de l'obra de 1989).

2000

(DÍAZ-PLAJA, Aurora, *La feréstega domada*: veg. 1970).

(OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta*: reimpressió de l'edició revisada de 1997; veg. 1984).

(SAGARRA, Josep Maria de, *Macbeth*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1979; veg. 1945).

(SAGARRA, Josep Maria de, *Molt soroll per no res*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1984; veg. 1945).

SELLENT, Joan, *Hamlet* / traducció de Joan Sellent. Barcelona: Quaderns Crema. (Biblioteca mínima, 86).

(2008) *Hamlet* / traducció de Joan Sellent. Barcelona: Quaderns Crema. (Quaderns, 3).

2001

(BALAGUER, Víctor, *Les esposalles de la morta*: veg. 1878).

CODINA I VALLS, Francesc, traducció del sonet 129. Dins: «La traducció poètica com a pràctica hipertextual. Algunes notes arran de quatre versions catalanes, i una contra-exultació, del sonet 129 de Shakespeare». Dins: *Miscel·lània Segimon Serrallonga*. Vic: Eumo, 2001, p. 80, nota 20.

[També disponible a: <<http://www.uvic.es/central/campus/gabinet/aulass/ca/Codina.pdf>>].

(JUAN, Consol, *Romeo i Julieta*: reimpressió de l'edició de 1996).

(MORERA I GALÍCIA, Magí, *Obra poètica completa*: inclou tots els sonets, «El fènix i la tortra», *Venus i Adonis* i els fragments teatrals publicats en el «Proemi» a *Selecta de Sonets de Shakespeare*; veg. 1912, 1913, 1913, 1915, 1917, 1922).

(OLIVA, Salvador, *Hamlet*: reimpressió de l'obra de 1986).

(SAGARRA, Josep Maria de, *El mercader de Venècia*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1985; veg. 1945).

(VINYOLI, Joan, «Cançó d'Ariel»: veg. 1984).

2002

DESCLOT, Miquel, *La tragèdia de Macbeth* / traducció de Miquel Desclot per a una posada en escena de Calixto Bieito. Barcelona: Columna & Fundació Romea per a les Arts Escèniques. (Columna Romea, 2).

OLIVA, Salvador, *Els sonets* / versions en prosa i en vers de Salvador Oliva; edició bilingüe. Barcelona: Edicions 62 & Empúries. (Poesia, 75).

[Traducció amb pròleg i notes]. [Oliva havia publicat tres sonets anteriorment, amb força variants: veg. «1985: AUTORS DIVERSOS»].

[Reimpressions: abril i juliol de 2003].

[Reedició: *Els sonets* / edició bilingüe; versió en prosa i en vers de Salvador Oliva. Barcelona: Empúries (La butxaca), 2009].

- (OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta*: reimpressió de l'edició revisada de 1997; veg. 1984).
 (SAGARRA, Josep Maria de, *L'amansiment de l'harpia*. Institut del Teatre: reedició de l'edició de 1983; veg. 1945).
 SELLENT, Joan, *Coriolà* / traducció de Joan Sellent. Barcelona: Proa & Teatre Nacional de Catalunya.
 [Al llom: «26» (número de la col·lecció, que no té nom)].

2003

- (OLIVA, Salvador, *Tragèdies I: Hamlet. El rei Lear. Macbeth*: edició revisada de les obres de 1986, 1988, 1988; veg. 1984).
 (OLIVA, Salvador, *Els sonets*: reimpressions, l'abril i el juliol, de l'obra de 2002).

2004

- CASTELLÓ, Glòria, *El mercader de Venècia* / selecció, traducció, glossari i proposta didàctica a cura de Glòria Castelló. [València]: Edicions 3i4-Eliseu Climent editor.
 [Selecció de fragments per a ús en centres d'ensenyament secundari].
 DESCLOT, Miquel, *Romeo i Julieta* / William Shakespeare; versió de Miquel Desclot; introducció i propostes de treball de Roger Cònsul. Barcelona: Proa. (Les Eines, 39).
 [La fitxa de la representació teatral i les fotografies del muntatge escènic es poden trobar a: William Shakespeare, *Romeo i Julieta* / traducció: Miquel Desclot; direcció: Josep Maria Mestres. Barcelona: Fundació Teatre Lliure-Teatre Públic de Barcelona, 2003. Obra publicada amb motiu de l'estrena de *Romeo i Julieta* el 19-III-2003 a la sala Fabià Puigserver del Teatre Lliure. Consta de 82 p. (de fotografies)].
 [Reedició: Barcelona: Educaula. (Les Eines, 39)].
 FULLANA, Pere, *Macbeth* / adaptació de Pere Fullana per a Iguana Teatre. Palma: Edicions Documenta Balear.
 (OLIVA, Salvador, *Comèdies I: Somni d'una nit d'estiu. Al vostre gust. Nit de Reis*: edició revisada de les obres de 1989, 1984, 1986; veg. 1984).
 (OLIVA, Salvador, *Tragèdies II: Romeo i Julieta. Otel·lo. Timó d'Atenes*: edició revisada de les obres de 1984, 1988, 1986; veg. 1984).
 (OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta*: reimpressió de l'edició revisada de 1997; veg. 1984).

2005

- (OLIVA, Salvador, *Hamlet*: reedició parcial [editorial Sàpiens], amb variants, de l'edició revisada de 2003; veg. 1986).
 (OLIVA, Salvador, *Hamlet*: edició revisada de l'obra de 1986; veg. 1984).
 [Reimpressió: 2009].
 (OLIVA, Salvador, *Macbeth*: edició revisada de l'obra de 1988; veg. 1984).
 (OLIVA, Salvador, *Ricard 3r*: veg. 1989).
 (OLIVA, Salvador, *Somni d'una nit d'estiu*: edició revisada de l'obra de 1989; veg. 1984).
 (OLIVA, Salvador, *Obres històriques I: Ricard II. Enric IV (1a i 2a parts). Enric V*: edició revisada de les obres de 1984, 1985, 1986, 1986; veg. 1984).
 (VINYOLI, Joan, «Cançó d'Ariel»: veg. 1984).

2006

DESCLOT, Miquel, *Otello* / traducció de l'anglès de Miquel DescLOT; versió íntegra del text original. Barcelona: Fundació Teatre Lliure-Teatre Públic de Barcelona.

[Text bilingüe català (1a part del llibre) i castellà (2a part del llibre). Tant la traducció catalana com la castellana és de Miquel DescLOT. Obra publicada amb motiu de l'estrena d'*Otello* a la Sala Favià Puigserver del Teatre Lliure; obra representada del 14-IX-2006 al 15-X-2006; adaptació i direcció de Carlota Subirós. Inclou la fitxa tècnica i fotografies d'assaigs].

(MORERA I GALÍCIA, Magí, *La tragèdia de Macbeth & La tragèdia de Juli Cèsar*: veg. 1925, 1926).

(OLIVA, Salvador, *Nit de Reis*: edició revisada de l'obra de 1986; veg. 1984).

(OLIVA, Salvador, *Romeo i Julieta*: edició revisada de l'obra de 1984; veg. 1984).

(OLIVA, Salvador, *La tempesta*: edició revisada de l'obra de 1985; veg. 1984).

(OLIVA, Salvador, *Tragèdies romanes: Titus Andrònic. Juli Cèsar. Antoni i Cleopatra*: edició revisada de les obres de 1991, 1984, 1987; veg. 1984).

2007

(OLIVA, Salvador, *Juli Cèsar*: edició revisada de l'obra de 1984; veg. 1984).

(OLIVA, Salvador, *El mercader de Venècia*: edició revisada de l'obra de 1987; veg. 1984).

(SERRALLONGA, Segimon, «Contraexultació al sonet CXXIX de Shakespeare»: veg. 1979).

2008

(MORERA I GALÍCIA, Magí, *La tragèdia de Macbeth & La tragèdia de Juli Cèsar*: veg. 1925, 1926).

SELLENT, Joan, *El rei Lear* / traducció de Joan Sellent. Barcelona: Quaderns Crema. (Biblioteca mínima, 168).

[Edició també publicada a Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2008. (Biblioteca mínima, 12)].

[Estrenada al Teatre Romea el 7-VII-2004, sota la direcció de Calixto Bieito.

Dates de la representació, incloses les de la preestrena: del 29-VI-2004 a l'1-VIII-2004].

(SELLENT, Joan, *Hamlet*: veg. 2000)

SERRA, Francesc, *Romeu i Julieta* / versió en prosa de Marta Ortega i Francesc Serra; traducció del castellà: Francesc Serra; notes: Marta Ortega; introducció i guia de lectura: Carmela Escrivà; il·lustracions: Raquel Garcia Uldemolins. Barcelona: Teide. (Biblioteca Teide, 21).

SOLER I AULADELL, Lluís, *La tragèdia del rei Lear* / de William Shakespeare; traducció de Lluís Soler i Auladell; edició de Núria Casado i Gual. Lleida: Edicions i Publicacions de la Universitat de Lleida. (Sèrie Teatre, 9).

2009

CARBÓ, Maria, *Romeo i Julieta* / versió d'Elena O'Callaghan i Duch; il·lustracions de Penélope Tidor; traducció: Maria Carbó; correcció lingüística: Violant Juan; adaptació a la lectura fàcil: Eugènia Salvador. Barcelona: Castellnou. (Kalafat, 21).

(DESCLOT, Miquel, *Romeu i Julieta*: veg. 2004)

JORDANA, Cèsar August, traducció dels sonets 7, 8, 9, 10, 11 i 12. [Aquests sonets estaven destinats a aparèixer a la revista *Catalunya* de Buenos Aires. Jordana els tradueix el 1939. Apareixen reproduïts per primer cop dins: Maria Campillo, «Cèsar-August Jordana, *El món de Joan Ferrer*». *Quaderns. Revista de traducció*, núm. 16, 2009, p. 40-42].

(Jordana, Cèsar August, traducció dels sonets 1, 2, 3, 4, 5 i 6. Dins: Maria Campillo, «Cèsar-August Jordana, *El món de Joan Ferrer*». *Quaderns. Revista de traducció*, núm. 16, 2009, p. 38-40. Els sonets havien aparegut per primer cop dins: *Catalunya. Revista d'informació i expansió catalana* (Buenos Aires), X/105, agost de 1939, p. 8-9).

Llisterri, Anna, *Hamlet* / adaptació: Anna Gasol, Teresa Blanch; traducció: Anna Llisterri; notes, introducció i guia de lectura: José Ramón López García; il·lustracions: José María Casanovas. Barcelona: Teide. (Biblioteca Teide, 31).

(OLIVA, Salvador, *Hamlet*: reimpressió de l'edició de 2005).

(OLIVA, Salvador, *Els sonets*: reedició de l'edició de 2002).

SELLENT, Joan, *Ricard II*. Traducció inèdita, en vers.

[Representada a la Nau Ivanov de Barcelona entre el 4 i el 29 de març de 2009, sota la direcció de Carme Portacelli].

2010

MARTÍNEZ, Txema, *Sonets* / traducció de Txema Martínez. Vic: Cafè Central / Eumo. (Jardins de Samarcanda, 58).

SELLENT, Joan, *Nit de Reis, o, El que vulgueu*. Barcelona: Proa.

[Obra estrenada al Teatre Nacional de Catalunya el 15-IV-2010].

III. ÍNDEX DE TRADUCTORS (1874-2010)

S'indica l'any de la primera edició. Les reedicions apareixen entre parèntesis. Les reimpressions apareixen marcades com a tals i entre claudàtors. Per a una llista dels traductors que han fet traduccions de què es té notícia però que no se sap del cert si s'han arribat a publicar, vegeu la nota 2 de l'article «Bibliografia comentada de les traduccions catalanes de Shakespeare: part I (1874-1969)», publicat en el número anterior d'*Estudis Romànics*.

ALBERT TORRELLAS, A.: 1908.

ANÒNIM: 1910, 1915.

AUTORS DIVERSOS (ANTOLOGIA): (1985)

BALAGUER, Víctor: 1878 (1879 [reimpressió, 1879], 1882, 1891, 1893, 1894, 1911, 1919, 1968, 2001).

BARALLAT I FALGUERA, Celestí: 1896.

«BIBLIOTECA POPULAR DELS GRANS MESTRES»: 1907-1910.

- BOFILL I SOLIGUER, Joan: 1990.
 BULBENA I TOSELL, Antoni: 1910 (1918, versió abreujada i amb ortografia modernitzada).
 CALDÉS ARÚS, Vicenç: 1909.
 CAPDEVILA, Carles: 1907.
 CARBÓ, Maria: 2009.
 CARNER, JOSEP: 1908 [reimpressió, 1908], 1909 (reedició d'un fragment, 1985), 1910.
 CASAS, Joan: 1989.
 CASTELLÓ, Glòria: 2004.
 CODINA, Josep A.: 1992 (?).
 CODINA I VALLS, Francesc: 2001.
 CODOLOSA, Josep Maria: 1881.
 COMA, Abelardo: 1874 (1896, 1902).
 CONEJERO, Manuel Àngel *et al.*: 1991 (1996).
 DESCLOT, Miquel: 1995, 1998, 2002, 2004, 2006.
 DÍAZ-PLAJA, Aurora: 1970 [reimpressions, 1978, 1981] (2000), 1980 [reimpressions, 1983, 1987].
 FARRAN I MAYORAL, Josep: 1908, 1913.
 FERRATÉ, Joan: 1977.
 FERRATER, Gabriel: 1970 o 1971 (inèdita fins al 1986).
 FERRER I CODINA, Antoni; PALLARDÓ, Alfred: 1884.
 FONT I PRESAS, Ramon: 1903.
 FRANQUESA I GOMIS, Josep: 1880.
 FULLANA, Pere: 2004.
 GALMÉS, Pedro: 1997.
 GIRBAL JAUME, Ferran: 1909.
 GUAL, Adrià: 1913.
 GUERRA, Àngel: vegeu «SOLER, Gaietà».
 IGLÉSIAS, Ignasi: 1917 (inèdita fins al 1933).
 INSTITUT SHAKESPEARE: vegeu «CONEJERO, Manuel Àngel *et al.*».
 JOHANNUS: vegeu «SANXO I FARRERONS, Joan».
 JORDANA, Cèsar August: 1928, 1929 (1987), 1930, 1932, 1939, 2009, (2009).
 JUAN, Consol: 1996 [reimpressió, 2001].
 LLANZA, Ovidi de: 1884 (1978).
 LLEONART, Josep: 1925.
 LLISTERRI, Anna: 2009.
 LÓPEZ-PICÓ, Josep Maria: 1928 (1948, amb variants), 1948.
 MANENT, Marià: 1931 (1934, 1992), 1931 [reimpressió, 1946] (1955), 1938 (1983), 1955 (reedició d'un sonet: 1964).
 MAÑERO, Sara; McLUCAS, Julie: 1987.
 MARTÍ SÁBAT, Josep: 1909.
 MARTINES, Miquel: 1983.
 MARTÍNEZ, Txema: 2010.
 MASERAS, Alfons: 1929 (reedició d'un fragment, 1985).
 MASRIERA, Artur: 1898.

- MASSÓ I TORRENTS, Jaume: 1906 (traducció inèdita).
- McLUCAS, Julie (amb MAÑERO, Sara): 1987.
- MOIX, Terenci: 1978, 1980 [reimpressió, 1981].
- MONTOLIU, Cebrià: 1907 (1908, amb pròleg i notes).
- MONTORIOL PUIG, Carme: 1928 (reedició d'un sonet: 1964; reedició de tots els sonets: 1980), 1930, 1935 (en publicació periòdica, 1934).
- MORERA I GALÍCIA, Magí:
- * Teatre I (volums individuals): 1918, 1920 (1964) (edició revisada, 1997), 1923, 1924 (edició revisada, 1995), 1925 (inèdita fins al 2006 i 2008), 1926 (inèdita fins al 2006 i 2008).
  - * Teatre II (edició revisada en volum conjunt de les obres de 1918, 1920, 1923, 1924): 1982 [reimpressió, 1992].
  - * Teatre III (fragments): 1913 (2001).
  - * Sonets: 1912, 1913 (reedició parcial, 1913), 1922 (reedició parcial, 1924) [edició pòstuma, amb un nou pròleg, 1927]. (Reedició d'un sonet: 1964; reedició de tots els sonets: 2001).
  - * «El fènix i la tortra»: 1915 (1922, 1997, 2001)
  - * *Venus i Adonis*: 1917 [reimpressió, 1918] (1922, 2001)
  - * *Obra poètica completa*: 2001 (inclou tots els sonets, «El fènix i la tortra», *Venus i Adonis* i els fragments teatrals de 1913).
- OLIVA, Salvador:
- * Teatre I (obra dramàtica completa i edicions revisades en curs): 1984-1992 (edicions revisades, 2003— i 2005—).
  - * Teatre II (*Romeo i Julieta*): 1984 (edicions revisades, 1997a [reimpressions, 2000, 2002, 2004], 1997b [mateixa edició que 1997a però en valencià], 2004, 2006).
  - * Teatre III (*Hamlet*): 1986 [reimpressions: 1996, 2001] (edicions revisades, 2003 [reedició parcial, amb variants, 2005], 2005 [reimpressió, 2009]).
  - * Teatre IV (volums individuals que han estat reimpressos o reeditats): 1986 [reimpressions, 1996, 2001], 1988 [reimpressió, 1996], 1988 [reimpressió, 1997], 1989 [reimpressió, 1999], 1989 [reedició, 2005], 1991 [reimpressió, 1998], 1997 [reimpressions, 2000, 2002, 2004].
  - * Sonets I (edició completa): 2002 [reimpressions, 2003; reedició: 2009].
  - * Sonets II (tres sonets, amb força variants respecte a l'edició completa de 2002): 1985.
- PALLARDÓ, Alfred (amb FERRER I CODINA, Antoni): 1884.
- PAR, Anfòs: 1904, 1908, 1912.
- PERPIÑÀ, Joan: 1917, 1929.
- POMÉS SOLER, Ramon: 1909.
- PONS, Arnau: 1997.
- PUIG I FERRETER, Joan: 1909 (1924).
- PUJOL COFAN, Jordi: 1975.
- REVENTÓS, Manuel: 1908.
- RIBA, Carles: 1909 (traduccions com a molt tard de 1909, inèdites fins al 1990).
- RUIZ, Diego: 1908.

SAGARRA, Josep Maria de:

- * Edició clandestina: 1945-1947 (amb peu d'impremta «1935»).
- * Reedicions completes (en 28 volums): 1979-1986 (edició en caps, 1994?), 1986-1990, 1994—.
- * Reedicions parcials (no inclouen totes les traduccions): 1958-1959, 1963, 1973.
- * Reedició de diversos fragments: 1983, 1985, 1986.

SANDARAN BACARIA, Josep: 1907.

SANXO I FARRERONS, Joan: 1915, 1915 (anònima).

SELLENT, Joan: 1994, 2000 (2008), 2002, 2008, 2009 (inèdita), 2010.

SERRA, Francesc: 2008.

SERRALLONGA, Segimon: 1979 (2007).

SOLER, Gaietà: 1898.

SOLER I AULADELL, Lluís: 2008.

TIRS, P. M. de: 1910 (anònima), 1911.

TORRES, Màrius: 1938 (inèdita fins al 1993).

TORRES I FERRER, Francesc: 1907.

TRIADÚ, Joan: 1958 (edició revisada, 1970 [reimpressions, 1982, 1993; reedició d'un sonet, 1964; reedició de dos sonets, 1985]).

VERGÉS, Gerard: 1991, 1993.

VILAREGUT, Salvador: 1907, 1928, 1929.

VILLANGÓMEZ LLOBET, Marià: 1961 (reedició d'un sonet: 1964), 1966, 1974 (1991), 1989.

VINYES, Ramon: 1944 (inèdita fins al 1983).

VINYOLI, Joan: 1984 [reimpressió, 1985] (1985, 2001, 2005).

VIVES I PASTOR, Ramon: 1908.

VOLTAS, Jordi: 1973 [reimpressions, 1980, 1988].

IV. ÍNDEX D'OBRES TRADUÏDES (1874-2010)

La llista s'ha fet per obres i, dins de cada obra, se segueix un ordre cronològic. Només es dona l'any de la primera edició així com l'any de les edicions revisades substancialment. A diferència dels apartats II i III, no s'hi consigna l'any de les reedicions ni el de les reimpressions. Si no s'indica el contrari (per exemple, «fragment», «selecció» o «adaptació»), les obres són traduccions d'obres completes. Per a una llista dels traductors que han fet traduccions de què es té notícia però que no se sap del cert si s'han arribat a publicar, vegeu la nota 2 de l'article «Bibliografia comentada de les traduccions catalanes de Shakespeare: part I (1874-1969)», publicat en el número anterior d'*Estudis Romànics*.

All's Well That Ends Well

F. Girbal Jaume (1909), J. M. de Sagarra (1946), S. Oliva (1987).

Antony and Cleopatra

F. Torres i Ferrer (1907), M. Morera i Galícia (1913, fragments), C. A. Jordana (1930), M. Manent (1931, fragment), J. M. de Sagarra (1945), M. Manent (1955, fragment), S. Oliva (1987; ed. revisada, 2006).

As You Like It

J. M. de Sagarra (1945), M. Manent (1955, fragment), S. Oliva (1984; ed. revisada, 2004).

Comedy of Errors, The

J. M. de Sagarra (1946?), S. Mañero & J. McLucas (1987, adaptació), S. Oliva (1990 [per error, la data que hi apareix és 1989; vegeu més explicacions dins «1990: Salvador Oliva: *La comèdia dels errors*» a l'apartat II]).

Coriolanus

J. Perpiñà (1917), M. Morera i Galícia (1918), J. M. de Sagarra (1945), G. Ferrater (1970 o 1971, fragments), M. Morera i Galícia (ed. revisada, 1982), S. Oliva (1989), J. Sellent (2002), S. Oliva (ed. revisada, 2006).

Cymbeline

C. Montoriol Puig (1930), J. M. de Sagarra (1946?), S. Oliva (1989).

Edward III (en col·laboració amb un o diversos autors)***Hamlet***

J. Franquesa i Gomis (1880, fragment), O. de Llanza (1884, fragment), C. Barallat i Falguera (1896, fragment), A. Masriera (1898), G. Soler (1898, traducció-adaptació), A. Bulbena i Tosell (1910; traducció començada el 1884 o 1885), anònim (P. M. de Tirs?; 1910, fragment), P. M. de Tirs (1911, fragments), J. Sanxo i Farrerons (1915, fragment), anònim (J. Sanxo i Farrerons?; 1915, fragment), I. Iglésias (1917, inèdita fins al 1933), A. Bulbena i Tosell (1918, versió abreujada), M. Morera i Galícia (1920), R. Vinyes (1944, fragments; inèdits fins al 1983), M. Manent (1955, fragment), T. Moix (1978, fragment en vers; 1980, traducció completa en prosa), M. Morera i Galícia (ed. revisada, 1982), S. Oliva (1986), J. Sellent (2000), S. Oliva (ed. revisades, 2003 i 2005), A. Llisterra (2009).

Henry IV, part I

J. Sandaran Bacaria (1907), J. M. de Sagarra (1947), S. Oliva (1985; ed. revisada, 2005).

Henry IV, part II

J. M. de Sagarra (1947), S. Oliva (1986; ed. revisada, 2005).

Henry V

S. Oliva (1986; ed. revisada, 2005).

Henry VI, part I

J. Farran i Mayoral (1913, fragment), S. Oliva (1990).

Henry VI, part II

S. Oliva (1990).

Henry VI, part III

S. Oliva (1990).

Henry VIII (en col·laboració amb John Fletcher)

S. Oliva (1985).

Julius Caesar

S. Vilaregut (1907), M. Morera i Galícia (1926, inèdita fins al 2006 i 2008), C. A. Jordana (1930), J. M. de Sagarra (1945), S. Oliva (1984; ed. revisades, 2006 i 2007).

King John

J. Martí Sàbat (1909), J. M. de Sagarra (1947), S. Oliva (1991).

King Lear

A. Albert Torrellas (1908), A. Par (1912), M. Martines (1983, traducció d'una adaptació castellana), S. Oliva (1988; ed. revisada, 2003), J. Sellent (2008), Ll. Soler i Auladell (2008).

Love's Labour's Lost

M. Reventós (1908), M. Morera i Galícia (1913, fragments), M. Manent (1938, fragment), J. M. de Sagarra (1946?), S. Oliva (1990).

«Lover's Complaint, A»**Macbeth**

C. Montoliu (1907; 1908 amb pròleg i notes), D. Ruiz (1908), M. Morera i Galícia (1925, inèdita fins al 2006 i 2008), C. A. Jordana (1928, completa; 1929, adaptació), J. M. de Sagarra (1945), J. Pujol Cofan (1975), S. Oliva (1988), M. À. Conejero *et al.* (1991), M. Desclot (2002), S. Oliva (ed. revisada, 2003), P. Fullana (2004, adaptació), S. Oliva (ed. revisada, 2005).

Measure for Measure

S. Vilaregut (1928, s'hi basa), J. M. de Sagarra (1946?), S. Oliva (1985).

Merchant of Venice, The

J. Puig i Ferreter (1909), M. Morera i Galícia (1924), J. M. de Sagarra (1945), J. Voltas (1973, adaptació), M. Morera i Galícia (ed. revisada, 1982), S. Oliva (1987), G. Castelló (2004, selecció), S. Oliva (ed. revisada, 2007).

Merry Wives of Windsor, The

A. Gual (glossa escrita entre 1905 i 1906, representada el 1906 i publicada el 1913), J. Carner (1909), J. M. de Sagarra (1946), S. Oliva (1988).

Midsummer Night's Dream, A

J. Carner (1908), R. Vives i Pastor (1908, fragment, en dues versions: traducció literal i traducció en vers), A. Maseras (1929), J. M. de Sagarra (1946?), M. Manent (1955, fragments), A. Díaz-Plaja (1980, adaptació), S. Oliva (1989), M. Villangómez Llobet (1989, traducció-adaptació), J. A. Codina (1992?, adaptació), M. DescLOT (1995, adaptació), S. Oliva (ed. revisades, 2004 i 2005).

Much Ado about Nothing

R. Pomés Soler (1909), J. Lleonart (1925, fragments), S. Vilaregut (1929, s'hi basa), J. M. de Sagarra (1945), S. Oliva (1991), J. Sellent (1994, doblatge).

Othello

A. Coma (1874, paròdia), A. Ferrer i Codina & A. Pallardó (1884, paròdia), A. Par (1904, fragment), J. Massó i Torrents (1906?, inèdita, manuscrit conservat a la Biblioteca de Catalunya), J. Perpiñà (1929), C. A. Jordana (1932), J. M. de Sagarra (1945?), S. Oliva (1988; ed. revisada, 2004), M. DescLOT (2006).

Passionate Pilgrim, The (inclou alguns poemes de Shakespeare)***Pericles***

J. M. de Sagarra (1946?), S. Oliva (1992).

«Phoenix and Turtle, The»

M. Morera i Galícia (1915), P. Galmés (1997), A. Pons (1997).

Rape of Lucrece, The

A. Par (1908, fragments), G. Vergés (1991, fragments).

Richard II

M. Manent (1955, fragment), S. Oliva (1984; ed. revisada, 2005), J. Sellent (2009, inèdita).

Richard III

J. M. de Sagarra (1947), S. Oliva (1989).

Romeo and Juliet

V. Balaguer (1878, s'hi inspira), J. M. Codolosa (1881, paròdia de l'obra de V. Balaguer), M. Morera i Galícia (1923), C. A. Jordana (1932), J. M. de Sagarra (1945?), M. Manent (1955, fragment), M. Morera i Galícia (ed. revisada, 1982), S. Oliva (1984), C.

Juan (1996, selecció), M. Desclot (2004), S. Oliva (ed. revisades, 1997, 2004 i 2006), F. Serra (2008), M. Carbó (2009).

Sonnets

R. Font i Presas (1903, selecció), C. Riba (selecció; traduccions com a molt tard de 1909, inèdites fins al 1990), M. Morera i Galícia (1912, 1913, 1922; selecció), J. M. López-Picó (1928, selecció), C. Montoriol Puig (1928), M. Torres (selecció; traducció de 1938, inèdita fins al 1993), C. A. Jordana (1939, selecció), J. M. López-Picó (1948, selecció), M. Manent (1955, selecció), J. Triadú (1958, selecció), M. Villangómez Llobet (1961, 1966; selecció), J. Triadú (selecció, ed. revisada, 1970), J. Bofill i Soliguer (1973 i 1974, selecció inèdita fins al 1990), M. Villangómez Llobet (selecció, 1974, ed. revisada i ampliada respecte a les ed. de 1961 i 1966), S. Serrallonga (1979, selecció i variacions poètiques), J. Casas (1989, selecció), G. Vergés (1993), F. Codina i Valls (2001, selecció), S. Oliva (2002), C. A. Jordana (2009 [1939], selecció), T. Martínez (2010).

Taming of the Shrew, The

J. Farran i Mayoral (1908), C. A. Jordana (1930), J. M. de Sagarra (1946), A. Díaz-Plaja (1970, adaptació), S. Oliva (1987).

Tempest, The

J. Carner (1910), M. Morera i Galícia (1913, fragment), C. A. Jordana (1930), J. M. de Sagarra (1945?), M. Manent (1955, fragment), J. Ferraté (1977, fragment), J. Vinyoli (1984, fragment), S. Oliva (1985), M. Desclot (1998), S. Oliva (ed. revisada, 2006).

Timon of Athens

C. A. Jordana (1932), J. M. de Sagarra (1946?), S. Oliva (1986; ed. revisada, 2004).

Titus Andronicus

J. M. de Sagarra (1945), S. Oliva (1991; ed. revisada, 2006).

Troilus and Cressida

C. A. Jordana (1932), S. Oliva (1988).

Twelfth Night

C. Capdevila (1907), M. Manent (1931, fragment), C. Montoriol Puig (1935 [en publicació periòdica, 1934]), J. M. de Sagarra (1945?), M. Manent (1955, fragment), S. Oliva (1986; ed. revisades, 2004 i 2006), J. Sellent (2010).

Two Gentlemen of Verona, The

C. A. Jordana (1930), J. M. de Sagarra (1946), S. Oliva (1991).

Two Noble Kinsmen, The (en col·laboració amb John Fletcher)

Venus and Adonis

M. Morera i Galícia (1917).

Winter's Tale, The

V. Caldés Arús (1909), M. Manent (1938, fragment), J. M. de Sagarra (1946?), S. Oliva (1987).

RESUM

Aquest article conté una bibliografia cronològica de totes les traduccions catalanes de l'obra de Shakespeare des de 1970 fins al 2010. L'article és la continuació d'un altre estudi que abraça el període 1874-1969 i que es va publicar en el volum anterior d'*Estudis Romànics*. El present article inclou, per al període 1874-2010, un índex de traductors i un índex d'obres traduïdes. Les aportacions d'aquest estudi són: 1) actualització bibliogràfica; 2) precisió bibliogràfica, especialment en els títols; 3) exhaustivitat —s'inclouen totes les traduccions i adaptacions de l'obra de Shakespeare al català, tant si són completes com fragmentàries, així com llurs respectives reedicions i reimpressions—; i 4) comentaris —la llista bibliogràfica de les traduccions catalanes de Shakespeare està, tot sovint, anotada; les anotacions consisteixen sobretot en: a) la identificació de les dades bibliogràfiques de fragments teatrals no identificats pel traductor; b) l'especificació, en el cas de les traduccions parcials dels sonets, de quins són els sonets traduïts; c) la identificació de variants textuals entre diverses edicions; i d) la correcció d'errors bibliogràfics de diversa mena.

MOTS CLAU: Shakespeare, traduccions catalanes de Shakespeare, traductors catalans, cronologia de traduccions shakespearianes, recepció de Shakespeare.

ABSTRACT

An annotated bibliography of the Catalan translations of Shakespeare:
part II (1970-2010)

This article contains a chronological bibliography of all the Catalan translations of Shakespeare's work from 1970 to 2010. The article is a continuation of another article that covers the period 1874-1969 and which was published in the previous volume of *Estudis Romànics*. The present article includes, for the period 1874-2010, an index of translators and an index of translated works. The contributions of this study are: 1) bibliographical up-to-dateness; 2) bibliographical precision, especially in titles; 3) thoroughness —the article includes all the translations and adaptations into Catalan, whether they are complete or

fragmentary, as well as all the reeditions and reimpressions—; and 4) comments —the bibliographical list of the Catalan translations of Shakespeare’s works is often annotated; the annotations consist mainly of: a) the identification of the bibliographical data of theatre fragments not identified by the translator; b) the specification of all the sonnet numbers in the case of non-book translations of the *Sonnets*; c) the identification of textual variants among different editions; and d) the correction of diverse bibliographical errors.

KEY WORDS: Shakespeare, Catalan translations of Shakespeare, Catalan translators, chronology of Shakespearean translations, Shakespeare reception.